USNESENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU (EU) 2021/1657

ze dne 29. dubna 2021

obsahující připomínky, které jsou nedílnou součástí rozhodnutí o udělení absolutoria za plnění rozpočtu Agentury Evropské unie pro provozní řízení rozsáhlých informačních systémů v prostoru svobody, bezpečnosti a práva (eu-LISA) na rozpočtový rok 2019

EVROPSKÝ PARLAMENT,

— s ohledem na své rozhodnutí o udělení absolutoria za plnění rozpočtu Agentury Evropské unie pro provozní řízení rozsáhlých informačních systémů v prostoru svobody, bezpečnosti a práva (eu-LISA) na rozpočtový rok 2019,

— s ohledem na článek 100 a přílohu V jednacího řádu,

— s ohledem na stanovisko Výboru pro občanské svobody, spravedlnost a vnitřní věci,

— s ohledem na zprávu Výboru pro rozpočtovou kontrolu (A9-0098/2021),

A. vzhledem k tomu, že podle výkazu příjmů a výdajů ([1]) činil konečný rozpočet Evropské agentury pro provozní řízení rozsáhlých informačních systémů v prostoru svobody, bezpečnosti a práva (eu-LISA) (dále jen „agentura“) za rozpočtový rok 2019 299 403 000 EUR, což představuje oproti roku 2018 výrazné zvýšení o 40,23 %; vzhledem k tomu, že toto zvýšení souviselo s částkou převedenou z roku 2018 a se zvýšením pracovní zátěže a počtu zaměstnanců agentury, vzhledem k tomu, že její rozpočet pochází téměř výhradně z rozpočtu Unie;

B. vzhledem k tomu, že Účetní dvůr ve své zprávě o roční účetní závěrce agentury za rozpočtový rok 2019 (dále jen „zpráva Účetního dvora“) prohlásil, že získal přiměřenou jistotu, že účetní závěrka agentury je spolehlivá a uskutečněné operace jsou legální a správné;

Rozpočtové a finanční řízení

1. vyjadřuje politování nad tím, že navzdory úsilí vynaloženému na monitorování rozpočtu během rozpočtového roku 2019 dosáhla míra plnění rozpočtu 44,51 %, což ve srovnání s rokem 2018 představuje snížení o 30,67 %; konstatuje, že nízká míra plnění byla způsobena nedostatečným sladěním rozpočtového plánování nových úkolů v podobě, v jaké byly uvedeny v příslušných legislativních finančních výkazech vypracovaných Komisí, a skutečného data vstupu příslušných právních aktů v platnost nebo dokončení navazujících aktů, jakož i pozdním přijetím a vstupem některých právních aktů v platnost; konstatuje, že v důsledku nízké míry plnění rozpočtu agentura Komisi vrátila 66 milionů EUR v prostředcích na platby včetně 23 milionů EUR, o něž nebylo v době přijetí rozpočtu požádáno, a do dalšího roku přenesla 159 milionů EUR v prostředcích na závazky, což schválila správní rada; konstatuje, že tato skutečnost zpochybňuje předpoklady plánování, které jsou obsaženy v legislativních finančních výkazech vypracovaných Komisí; konstatuje, že začlenění značného množství prostředků do rozpočtu na provádění dosud nepřijatých právních předpisů představuje vážné riziko pro účinné využívání prostředků, zejména prostředků, které agentura sama nepožadovala; konstatuje, že o problému s plněním rozpočtu rovněž informoval Účetní dvůr i za rozpočtový rok 2018; konstatuje, že podle odpovědi agentury jsou rizika spojená se začleněním prostředků do rozpočtu agentury na dosud nepřijaté právní předpisy systematicky hlášena správní radě; žádá agenturu, aby spolu s Komisí účinněji sladila plánování rozpočtu s načasováním právních aktů; vyzývá Komisi, aby agenturu zapojila do přípravy příslušných legislativních finančních výkazů v co nejranější fázi; dále konstatuje, že míra čerpání prostředků na platby dosáhla 92,28 %, což je o 1,80 % méně než v roce 2018;

2. konstatuje, že pokud jde o opatření přijatá v návaznosti na připomínku orgánu příslušného k udělení absolutoria z předchozího roku ohledně dohody o výstavbě nových prostor agentury ve Štrasburku, agentura podala vyjádření na svou obhajobu k soudu prvního stupně ve Štrasburku dne 15. května 2018 a dne 15. února 2019 a v dubnu 2019 byla znovu zahájena jednání s cílem dosáhnout mimosoudního urovnání; konstatuje, že v období od prosince 2019 do dubna 2020 proběhla v obou případech u správního soudu ve Štrasburku (finanční nárok a žaloba na převzetí) druhá výměna spisů a že dne 20. května 2020 správní soud potvrdil, že v obou případech byla ukončena fáze přípravného řízení; konstatuje, že slyšení v obou případech se konala dne 23. července 2020 a že správní

([1]) Úř. věst. C 107, 31.3.2020, s. 172.

soud oba návrhy zcela zamítl; konstatuje, že dne 22. září 2020 podal žalobce u správního odvolacího soudu v Nancy dvě odvolání; konstatuje, že lhůta, kterou měla agentura k předložení vyjádření na svou obhajobu u správního odvolacího soudu v Nancy, byla stanovena na 10. února 2021; vyzývá agenturu, aby informovala orgán příslušný k udělení absolutoria, jakmile soud vydá příslušná rozhodnutí;

Výkonnost

3. vítá skutečnost, že agentura používá určité nástroje, jako jsou klíčové ukazatele výkonnosti, k posuzování přidané hodnoty svých činností a ke zlepšení svého rozpočtového řízení, např. pokud jde o počet kritických nedostatků zjištěných při bezpečnostních testech, procento zjištěných bezpečnostních rizik řešených zajištěnými bezpečnostními kontrolami a poměr činností stanovených v ročním pracovním programu, které byly splněny nebo se realizují podle plánu;

4. připomíná agentuře, že musí pravidelně kontrolovat a aktualizovat svůj systém měření výkonu a klíčové ukazatele výkonnosti, a zajistit tak, aby účinně přispívala k politice Unie a poskytovala odborné znalosti na úrovni Unie; vybízí agenturu, aby pečlivě analyzovala výsledky měření výkonnosti a využila tuto analýzu ke zlepšení své strategie a plánování činností;

5. zdůrazňuje, že agentura významně přispívá ke zvyšování bezpečnosti Evropy tím, že pro informace, které jsou jí svěřeny, zajišťuje nejpřísnější úroveň informačního zabezpečení a ochrany údajů a že poskytuje vysoce kvalitní služby a pomáhá přizpůsobovat technologické kapacity členských států jejich potřebám; upozorňuje na to, že je třeba přijmout veškerá nezbytná opatření, aby se předešlo všem rizikům ohrožujícím zpracovávané informace; připomíná, že kapacita agentury pro zlepšování stávajících a vývoj nových informačních systémů byla posílena novým mandátem, který vstoupil v platnost v prosinci 2018; připomíná, že rok 2019 byl prvním rokem po vstupu nařízení (EU) 2018/1726 ([2]) v platnost, a vítá úsilí agentury přizpůsobit se těmto novým pravidlům;

6. s uspokojením konstatuje, že agentura usiluje o zajištění nákladové efektivnosti a úspor z rozsahu tím, že sdílí zdroje s dalšími agenturami, i prostřednictvím dalších agentur tím, že se účastní interinstitucionálních nabídkových řízení a smluvních ujednání s jinými poskytovateli služeb s cílem snížit administrativní náklady a zabraňovat zdvojování horizontálních služeb; vybízí agenturu, aby rozšířila svou účast na interinstitucionální spolupráci i na oblasti kybernetické bezpečnosti nebo ekologické transformace; konstatuje, že agentura úzce spolupracuje s agenturami v oblasti spravedlnosti a vnitřních věcí a že má zavedena pracovní ujednání a plány spolupráce s Evropským podpůrným úřadem pro otázky azylu, Agenturou Evropské unie pro justiční spolupráci v trestních věcech, Agenturou Evropské unie pro prosazování práva a spolupráci, Agenturou Evropské unie pro vzdělávání a výcvik v oblasti prosazování práva, Agenturou Evropské unie pro základní práva, Agenturou Evropské unie pro kybernetickou bezpečnost a Evropskou agenturou pro pohraniční a pobřežní stráž; vybízí agenturu, aby i nadále aktivně usilovala o rozvíjení a prohlubování spolupráce a výměny osvědčených postupů s ostatními agenturami Unie za účelem zvýšení účinnosti, zejména pokud jde o lidské zdroje, správu budov, IT služby a bezpečnost;

7. s ohledem na zjištění a připomínky orgánu příslušného k udělení absolutoria za rok 2018 konstatuje, že agentura spravuje tři oddělené, neintegrované rozsáhlé IT systémy a že skutečnost, že tyto systémy byly vybudovány odděleně a neintegrovaným způsobem, byla výsledkem různých časových rozvrhů vývoje a omezení vyplývajících z právních rámců pro tyto systémy; konstatuje, že agentura zahájila výběrové řízení na rámec průřezových inženýrských činností (transversal engineering framework), který má výrazně zvýšit účinnost a úspory z rozsahu a lépe odrážet novou organizační strukturu provozního útvaru, a vyzývá agenturu, aby orgánu příslušnému k udělení absolutoria podávala zprávy o uskutečněném pokroku;

8. konstatuje, že agentura v roce 2019 zahájila program transformace agentury s názvem eu-LISA 2.0 s cílem sladit organizaci agentury s jejím novým mandátem a povinnostmi a zároveň zajistit, aby byl projekt reorganizace otevřený, transparentní a zajišťoval zapojení zaměstnanců agentury; konstatuje, že agentura dne 1. září 2019 dokončila změnu své organizační struktury a že pro operační odbor a pro odbor správy a řízení agentury byla navržena a zavedena zcela nová organizační maticová struktura;

9. vítá novou organizační strukturu, kterou agentura zavedla a která posiluje kapacity potřebné pro provozní plánování a související veřejné zakázky, včetně zajištění právního a technického vstupu; žádá však, aby bylo i nadále vyvíjeno úsilí o zajištění souladu s předpisy pro zadávání veřejných zakázek, a požaduje také podrobnější vnitřní kontroly, jakož i podávání přesnějších zpráv;

([2]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1726 ze dne 14. listopadu 2018 o Agentuře Evropské unie pro provozní řízení rozsáhlých informačních systémů v prostoru svobody, bezpečnosti a práva (eu-LISA) a o změně nařízení (ES) č. 1987/2006 a rozhodnutí Rady 2007/533/SVV a zrušení nařízení (EU) č. 1077/2011 (Úř. věst. L 295, 21.11.2018, s. 99).

10. vítá pokrok, jehož bylo dosaženo při realizaci připomínek Účetního dvora z předchozích let, a skutečnost, že od počátku roku 2019 agentura zveřejňuje volná pracovní místa na webových stránkách Evropského úřadu pro výběr personálu;

Personální politika

11. se znepokojením bere na vědomí, že ke dni 31. prosince 2019 byl plán pracovních míst naplněn pouze z 89,53 %, přičemž ze 172 dočasných pracovníků povolených na základě rozpočtu Unie (ve srovnání se 136 povolenými místy v roce 2018) jich bylo jmenováno 154; konstatuje, že v roce 2019 pro agenturu vedle toho pracovalo 61 smluvních zaměstnanců a 8 vyslaných národních odborníků;

12. se znepokojením bere na vědomí nerovnoměrné zastoupení žen a mužů vykázané za rok 2019 u vedoucích pracovníků, ve správní radě (50 mužů a 8 žen) a mezi zaměstnanci; vybízí agenturu, aby intenzivněji usilovala o dosažení genderové rovnosti na všech úrovních; žádá Komisi a členské státy, aby při předkládání nominací do řídící rady agentury přihlížely k tomu, že je důležité zajistit vyvážené zastoupení žen a mužů;

13. vybízí agenturu, aby pokračovala ve vývoji dlouhodobého rámce politiky lidských zdrojů, který se bude zabývat rovnováhou mezi pracovním a soukromým životem, celoživotním poradenstvím a profesním rozvojem, vyváženým zastoupením žen a mužů, prací na dálku, zeměpisnou rovnováhou a náborem a integrací osob se zdravotním postižením;

14. konstatuje, že podle zprávy Účetního dvora audit postupů přijímání zaměstnanců ukázal, že posuzování přihlášek podle kritérií způsobilosti nebylo vždy dostatečně přísné, což v jednom případě vedlo k nerovnému zacházení s uchazeči; na základě odpovědi agentury konstatuje, že agentura bere tuto připomínku na vědomí a zavazuje se k zajištění rovného zacházení se všemi uchazeči;

15. konstatuje, že pracovní zátěž agentury se v průběhu let výrazně zvýšila a že omezený počet zaměstnanců zůstává pro agenturu jednou z hlavních výzev jak z krátkodobého, tak z dlouhodobého hlediska; bere na vědomí, že podle očekávání agentury vzroste do konce roku 2020 počet zaměstnanců na více než 300; uznává, že takové navýšení počtu zaměstnanců podléhá souhlasu Parlamentu a Rady a že se agentura pokouší zmírňovat dopad nízkého počtu zaměstnanců stanovením nových priorit v oblasti svých úkolů a rychlým přijímacím řízením; poukazuje na to, že současná praxe přijímání zaměstnanců potřebných pro provedení právních aktů po jejich vstupu v platnost se opírá o stávající zaměstnance v tom směru, že realizují přípravná opatření k provedení daného právního aktu, což klade vysoké nároky na kapacity základního týmu agentury, a tudíž představuje riziko, že tím bude dotčena výkonnost agentury při plnění jejích každodenních úkolů; vyzývá Komisi, aby umožnila některé zaměstnance, s nimiž se počítá v návrhu určitého právního aktu, přijímat s předstihem, aby se agentura mohla na provádění tohoto právního aktu účinně připravit;

16. bere na vědomí obtíže, s nimiž se agentura potýká při náboru kvalifikovaných pracovníků a jejich udržení po delší dobu; zdůrazňuje důležitou úlohu, kterou v této otázce hraje každoroční rozhodnutí o opravném koeficientu použitelném na odměny a důchody úředníků a ostatních zaměstnanců Unie; zdůrazňuje, že opravné koeficienty se v jednotlivých členských státech značně liší, což má vážný dopad na schopnost agentur sídlících v členských státech s nižšími opravnými koeficienty přijímat a udržet si zaměstnance a odborné znalosti; vyzývá Komisi, aby zvážila možnost stanovení odlišných opravných koeficientů na základě posouzení na regionální úrovni, a nikoli na úrovni vnitrostátní; zdůrazňuje, že sídla agentur v členských státech s nižšími opravnými koeficienty se obvykle nacházejí v hlavních městech, kde jsou životní a existenční náklady výrazně vyšší než v jiných částech těchto členských států;

17. konstatuje, že s ohledem na rozsah a složitost své činnosti se agentura nemůže vyhnout využívání soukromých dodavatelů a že využívá služeb 96 externích poskytovatelů, v čemž nejsou zahrnuti zaměstnanci společností, s nimiž byla uzavřena smlouva na podporu agentury při provozním řízení stávajících systémů nebo při vývoji nových systémů; konstatuje, že v roce 2019 požádala agentura o schválení náboru dalších zaměstnanců (17 smluvních zaměstnanců), ale Komise to neschválila; konstatuje, že závislost na soukromých dodavatelích služeb lze snížit pouze dalším výrazným zvýšením počtu zaměstnanců v rámci agentury nad rámec stávajícího plánu pracovních míst;

18. konstatuje, že agentura přijala politiku na ochranu lidské důstojnosti a předcházení obtěžování a šikaně; konstatuje, že v návaznosti na žádost jednoho ze zaměstnanců z října 2018 agentura v roce 2019 zahájila správní šetření, jež bylo v září 2019 zakončeno vydáním disciplinárního opatření; bere na vědomí, že proti tomuto disciplinárnímu opatření byla podána stížnost a že agentura na ni odpověděla dne 3. srpna 2020; konstatuje, že dotčený zaměstnanec podal žalobu u Tribunálu; vyzývá agenturu, aby orgánu příslušnému k udělení absolutoria podala do června 2021 zprávu o dosaženém pokroku a případně o nápravných opatřeních přijatých v návaznosti na konečné rozhodnutí Tribunálu; konstatuje, že na základě údajů od důvěrných poradců bylo v roce 2019 nahlášeno devět případů obtěžování, avšak žádný z těchto případů nevedl k tomu, že by zaměstnanec požádal o podporu prostřednictvím formálního nebo neformálního řízení;

Veřejné zakázky

19. konstatuje, že podle zprávy Účetního dvora se platba ve výši 284 000 EUR za poskytování „nápravné údržby Schengenského informačního systému v provozuschopném stavu“ podle rámcové smlouvy (dále jen „rámcová smlouva“) vztahovala k období, které nespadalo do platnosti oné rámcové smlouvy, v důsledku čehož nebyla v souladu se smluvními ustanoveními; konstatuje, že podle odpovědi agentury se toto zjištění vztahuje na nápravnou údržbu Schengenského informačního systému kvůli nevyhnutelným provozním důvodům, což již bylo uvedeno ve zprávě o účetní uzávěrce agentury za rok 2018, a že nebylo možné přijmout žádné nápravné opatření;

20. upozorňuje s ohledem na opatření přijatá v návaznosti na zjištění Účetního dvora za předchozí rok, že vzorec pro hodnocení stanovený v zadávací dokumentaci k zakázce podle rámcové smlouvy se lišil od vzorce uvedeného v dokumentu s otázkami a odpověďmi pro uchazeče a že agentura by měla posílit vnitřní kontroly v souvislosti se zadáváním veřejných zakázek; konstatuje, že se podle reakce agentury neprovádí následné hodnocení *ex post* jako úkol v rámci procesu zadávání zakázek z důvodu nedostatku přidělených lidských zdrojů, ale že agentura podnikla kroky ke zmírnění rizika, na něž upozornila připomínka, a to posílením kapacit v oblasti řízení smluv a dodavatelů a převedením zaměstnanců odpovědných za přípravu a hodnocení zakázkového řízení na jiné provozní úkoly;

21. konstatuje s ohledem na reakci na zjištění Účetního dvora za předchozí rok, že agentura zvýšila ceny v rámcové smlouvě, aniž by ji pozměnila, a prodloužila jednu jednotlivou smlouvu po vypršení platnosti rámcové smlouvy; konstatuje, že agentura podnikla kroky k posílení řízení smluv a dodavatelů;

Prevence a řešení střetů zájmů, etika a transparentnost

22. bere na vědomí stávající opatření agentury a probíhající snahy o zajištění transparentnosti, prevence a řízení střetů zájmů a ochrany oznamovatelů; konstatuje, že agentura také pro zaměstnance zavedla pravidla pro prevenci a řízení střetů zájmů; konstatuje, že v roce 2019 agentura uspořádala jedno školení o etice a bezúhonnosti se zaměřením na whistleblowing a podvody, které vedl zástupce úřadu Evropského úřadu pro boj proti podvodům (OLAF), dvě školení o etice a kodexu chování týkající se prevence obtěžování a whistleblowingu, jichž se zúčastnili důvěrní poradci agentury, a tři školení o řešení střetů zájmů; konstatuje, že v roce 2019 předložili zaměstnanci, kteří byli jmenováni jako navrhovatelé nebo ověřovatelé v rámci provozních a finančních postupů, a noví zaměstnanci 106 prohlášení o zájmech, z nichž 21 uvedlo informace o zájmech, a že u jednoho zaměstnance bylo vydáno doporučení, aby se nepodílel na několika opatřeních, s cílem dodržet pravidla pro předcházení střetům zájmů; konstatuje, že správní rada měla podle očekávání v červnu 2020 přijmout nová pravidla pro střety zájmů, která by se vztahovala na všechny zaměstnance agentury včetně jejího vrcholného vedení; vyzývá agenturu, aby orgán příslušný k udělení absolutoria do června 2021 informovala o dosaženém pokroku;

23. zdůrazňuje skutečnost, že současný etický rámec, který se vztahuje na orgány a agentury Unie, se vyznačuje značnými nedostatky v důsledku roztříštěnosti a nedostatečné koordinace mezi stávajícími ustanoveními; zdůrazňuje, že by tyto nedostatky měly být řešeny vytvořením společného etického rámce, který zajistí uplatňování vysokých etických standardů ze strany všech orgánů a agentur Unie;

24. zdůrazňuje, že někteří úředníci vyplňují prohlášení o neexistenci střetu zájmů a provádějí sebehodnocení s ohledem na dodržování etických norem; zdůrazňuje však, že tato vlastní prohlášení a sebehodnocení nejsou dostatečná, a že je proto zapotřebí dodatečné kontroly;

25. konstatuje, že podle odpovědi agentury neexistuje žádná zákonná povinnost zveřejňovat životopisy členů její správní rady; v tomto ohledu zdůrazňuje, že agentury Unie by měly jít příkladem, pokud jde o transparentnost, a vyzývá členy správní rady, aby zveřejnili své životopisy na webových stránkách agentury; konstatuje, že agentura bude i nadále vybízet členy správní rady, aby zveřejňovali své životopisy s cílem zvýšit úroveň transparentnosti; vyzývá agenturu, aby orgán příslušný k udělení absolutoria do června 2021 informovala o dosaženém pokroku;

Vnitřní kontroly

26. konstatuje, že Útvar interního auditu v návaznosti na audit ve věci „přijímání zaměstnanců agentury, řízení a zapojení poskytovatelů strukturálních služeb a organizační etiky“, který provedl v roce 2019, poukázal na dva „velmi důležité“ problémy; konstatuje, že agentura provede akční plán k reakci na daná doporučení; vyzývá agenturu, aby o provedení auditních doporučení informovala orgán příslušný k udělení absolutoria;

27. s ohledem na připomínky a poznámky orgánu příslušného k udělení absolutoria týkající se otevřených auditních doporučení konstatuje, že na konci roku 2019 činila míra provedení doporučení auditu 62 % (21 z 34 doporučení); konstatuje, že na konci roku 2019 bylo otevřených celkem 32 doporučení, z nichž žádné nebylo „kritické"; konstatuje, že agentura v roce 2020 přijala rozhodná a naléhavá opatření zaměřená na řešení zpožděných doporučení včetně stanovení revidovaných lhůt pro provedení; vyzývá agenturu, aby o provedení auditních doporučení do června 2021 informovala orgán příslušný k udělení absolutoria;

28. bere na vědomí, že na počátku roku 2019 agentura přijala a zavedla revidovaný rámec interní kontroly;

29. zdůrazňuje, že je důležité posílit digitalizaci agentury, pokud jde o její vnitřní chod a postupy řízení; zdůrazňuje, že je třeba, aby byla agentura v tomto ohledu i nadále aktivní, aby se za každou cenu zabránilo vzniku digitální propasti mezi unijními agenturami; upozorňuje však na to, že je třeba přijmout veškerá nezbytná bezpečnostní opatření s cílem předejít všem rizikům ohrožujícím on-line bezpečnost informací zpracovávaných agenturou;

30. bere na vědomí úsilí vynaložené na zvýšení kybernetické bezpečnosti a ochrany údajů agentury;

Ostatní připomínky

31. konstatuje, že v očekávání vystoupení Spojeného království z Unie provedla agentura veškeré nezbytné přípravy na provedení odpojení Spojeného království a možné vymazání údajů Spojeného království ze Schengenského informačního systému a evropské databáze otisků prstů žadatelů o azyl, jak to vyžadoval právní rámec; konstatuje, že agentura provedla nezbytné přípravy k uplatňování ustanovení Dohody o vystoupení Spojeného království Velké Británie a Severního Irska z Evropské unie a Evropského společenství pro atomovou energii ([3]) a příslušných pokynů Komise týkajících se účasti Spojeného království ve správních orgánech agentury, řízení lidských zdrojů, statistických zpráv a dalších relevantních záležitostí;

32. vítá aktivní přítomnost agentury na internetu v roce 2019; vybízí agenturu, aby pokračovala v propagaci své práce, výzkumu a činností, a více se tak zviditelnila na veřejnosti;

33. pokud jde o další připomínky horizontální povahy, které jsou připojeny k rozhodnutí o udělení absolutoria, odkazuje na své usnesení ze dne 29. dubna 2021 ([4]) o výkonnosti, finančním řízení a kontrole agentur.

([3]) Úř. věst. L 29, 31.1.2020, s. 7.
([4]) Přijaté texty, P9_TA(2021)0215.